

Рис. 1: Узагальнений зміст концепту «МАЙБУТНІСТЬ» в американському фольклорному дискурсі.

Перспективами нашого дослідження вважаємо проведення зіставного аналізу засобів вербалізації концепту «МАЙБУТНІСТЬ» у фольклорних текстах американського та британського народу.

Література

Макаров М.Л. Интерпретативный анализ дискурса в малой группе / М.Л. Макаров. – Тверь, 1998. – С. 68-70. Прохоров Ю.Е. В поисках концепта / Ю.Е. Прохоров. – М.: Флинта, 2009. – 176с. Толстая С.М. Этнолингвистика / С.М. Толстая // Институт славяноведения. 50 лет. – М., 1996. – С. 235-248. *American Tall Tales*. – New York: Alfred A. Knopf, 1991. – 109 p. Dundes, Alan. *Interpreting Folklore* / A. Dundes. – Bloomington: Indiana University Press, 1980. – 266 p. *Folk-Lore and Legends*. – Black Oester Publishing Company, 2009. – 103 p. Kluckhohn, Florence Rockwood. *Dominant and Variant Value Orientations* / F. Kluckhohn. – New York: Alfred A. Knopf, 1953. – 349 p. Malinowski, Bronislaw. *Argonauts of the Western Pacific* / B. Malinowski. – New York: E.P., 1922. – 611 p. Redfield, Robert. *Primitive World View and Civilization*. In the *Primitive World and its Transformations* / R. Redfield. – Ithaca: Cornell University Press, 1959. – 110 p. Tillich, Paul. *The Decline and the Validity of the Idea of Progress* / P. Tillich. – New York: Harper and Row, 1966. – P. 66. Vogt, Evon Z. *Modern Homesteaders: The Life of a Twentieth-century Frontier Community* / E. Vogt. – Cambridge: Harvard University Press, 1955. – P. 93.

ВОРОНЦОВА Н.Г.

(Кременецький обласний гуманітарно-педагогічний інститут ім. Тараса Шевченка)

ПОЛИВАРИАНТНА (ГИПОТЕТИЧНА) ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПРЕДМЕТУ ДУМКИ МОВЦЯ СТОРОННІМ РЕЦИПІЄНТОМ

У центрі уваги статті – комунікативно-когнітивний механізм здійснення стороннім реципієнтом інтерпретації предмету розмови мовців за схемою поліваріантної (гіпотетичної) інтерпретації, а також встановлення відмінностей у процесах інтерпретації між стороннім реципієнтом та комунікантом-адресатом при реалізації ними інтерпретаційних стратегій.

Ключові слова: сторонній реципієнт (СР), активний реагент (АР), вербальна інтеракція, інтерпретація, предмет думки мовця (ПДМ), предмет думки активних реагентів інтеракції (ПД АР-тів), інтегрований предмет думки інтерактантів (ПДІ), інваріантна інференція, поліваріантна (гіпотетична) інтерпретація.

Воронцова Н.Г. Поливариантная (гипотетическая) интерпретация предмета мысли говорящего реципиентом-наблюдателем. В центре внимания статьи – коммуникативно-когнитивный механизм осуществления реципиентом-наблюдателем операций интерпретации предмета разговора коммуникантов по схеме поливариантной (гипотетической) интерпретации, а также установление отличий между реципиентом-наблюдателем и адресатом при осуществлении ими интерпретационных процессов.

Ключевые слова: реципиент-наблюдатель (РН), активный реагент (АР), вербальная интеракция, интерпретация, предмет мысли говорящего (ПМГ), интегрированный предмет мысли интерактантов (ИПМ), инвариантная инференция, поливариантная (гипотетическая) интерпретация.

Vorontsova N.G. Polivariant (hypothetic) interpretation of speaker's subject of thought by the side-recipient. The present paper is focused on the communicative and cognitive mechanisms of the speaker's subject of thought interpretation performed by the side-recipient as realized by the scheme of polivariant (hypothetic) interpretation and compared to the realization of the same activity performed by the addressee.

Key words: side-recipient (SR), active reagent (AR), verbal interaction, interpretation, speaker's subject of thought, active reagent's integrated subject of thought, invariant inference, hypothetic interpretation.

Об'єктом нашого дослідження є прагматичний різновид вербальної інтеракції, до структури якої входить сторонній реципієнт (далі – СР) як учасник взаємодії з нестандартною комунікативною позицією, що визначається його знаходженням поза позицією мовця та адресата (активних реагентів інтеракції; далі – АР). На наш погляд, врахування фактору стороннього актанта та дослідження особливостей його комунікативної поведінки (зокрема інтерпретаційної діяльності) та впливу на хід вербальної взаємодії дозволяє представити вербальний інтеракт якомога повніше та поглиблює уявлення про характер та способи взаємодії інтерактивних суб'єктів комунікації та когнітивні процеси, що супроводжують комунікативну діяльність її учасників.

Предметом нашої статті є комунікативно-когнітивні особливості актомовленнєвої поведінки стороннього реципієнта в контексті здійснення ним інтерпретації предмету думки учасників розмови. Зокрема, у фокусі нашого інтересу знаходиться інтерпретаційна діяльність саме СР-та як інтерпретатора з дещо відмінною комунікативною перспективою (баченням ситуації з точки зору не актанта, а спостерігача) відносно конкретної вербальної події. Відмінність його комунікативної перспективи зумовлює когнітивно-функціональні відмінності його інтерпретаційних стратегій.

Метою даної статті є визначення комунікативно-когнітивних особливостей інтерпретаційної діяльності СР-та у процесі здійснення ним спостереження за вербальною інтеракцією АР-тів, тобто створення комунікативно-когнітивної моделі поліваріантної гіпотетичної інтерпретації ПДМ. Наша задача полягає у тому, щоб встановити алгоритм операцій інтерпретації предмету думки АР-тів (далі – ПД) СР-том та на основі цього створити модель інтерпретації ПД, розуміючи під дійовою особою інтерпретатора не просто реципієнта, а СР як суб'єкта комунікації, спостерігаючого за ходом вербальної інтеракції, а також встановити відмінності у моделях інтерпретації предмету думки мовця (ПДМ) адресатом та СР-том.

Досягнення поставленої мети вимагає рішення конкретних **завдань**:

- встановити алгоритм інтерпретації СР-том предмету думки активних учасників конверсації, виходячи з поняття поліваріантної інтерпретації;
- описати когнітивно-комунікативні механізми процесу інтерпретації предмета думки АР-тів конверсації через встановлення низки когнітивних операцій, що супроводжують інтерпретаційний процес;
- дослідити відмінності у схемах здійснення операцій інтерпретації предмету думки мовця адресатом та операцій інтерпретації предмету думки активних реагентів інтеракції СР-том.

Виходячи із особливостей комунікативної позиції СР-та як актанта, інгерентною сутністю якого є спостереження за вербальним контактом АР-тів (рецепція конверсації), визначальним та домінуючим фактором його комунікативної діяльності слід, на нашу думку, вважати саме виконання СР-том функції інтерпретатора. Інтерпретаційна діяльність СР-та є точкою відрахунку і базою, на якій конструюється модель комунікативної поведінки як СР-та так і АР-тів вербальної інтеракції. Яку б стратегічну лінію інтерактивної поведінки не обрав СР, вона є наслідком інтерпретаційної обробки комунікативного матеріалу, одержаного під час рецепції конверсації. Здійснення СР-том інтерпретаційної функції відбувається на рецептивному етапі його інтерактивно-комунікативної діяльності і є інтродуктивною ланкою для реалізації подальшої репродуктивної (комунікативно-мовленнєвої) стратегії.

Предмет думки мовця (ПДМ) як зазначає Л. Булатецька [Булатецька 1997, с. 8] є концептуальною сутністю, що здатна реалізуватись у тексті та в контексті вербального та невербального типу. ПДМ, який формується при здійсненні вербальної інтеракції між комунікантами, являє собою систему елементів різного рівня складності і комплексності, що несе певну смислову концепцію. Кожен з елементів цієї системи несе в собі інформацію, якісно відмінну від тієї, яку він несе в ПДМ, якби він не був включений в систему комбінаторних зв'язків, які підпорядковані, з одного боку вищеназваній концепції, а з іншого, - логіці розгортання вербальної інтеракції (дискурсу). Отже ПДМ – це інформація про певну концепцію. Однак характер вияву та ідентифікації цієї концепції (ПДМ) обумовлений індивідуальною стратегією слухача [СР]. Адекватна інтерпретація ПДМ означає, перш за все, адекватне відтворення та засвоєння цієї концепції [Булатецька 1997, с. 7]. За формально-семантичним характером сполучуваності вербальних одиниць та їх функціональною структурою можна відтворити ПДМ [Булатецька 1997, с. 8]. У ході такого відтворення ПДМ зазнає впливу конкретних контекстуальних умов, а також залежить від індивідуальних психолого-інтелектуальних можливостей самого відтворювача [Булатецька 1997, с. 7] (у нашому випадку – СР-та). Напрями процесу аналізу ПДМ, що формується як модель стратегій пізнання, та процесу формування – взаємозворотні. В кожен момент розуміння продукційного процесу у мовця і реципієнта (а тим більше у СР) є доступ до різного роду інформації, тому стратегії, що є релевантними для обох комунікантів, також досить неоднакові [Булатецька 1997, с. 8], [Дейк 1988, с. 169]. Ми поділяємо точку зору Л.Булатецької про те, що продукційні стратегії і їх упорядкованість мало відрізняються від тих, котрі використовуються реципієнтом у ході відтворення ним ПДМ, оскільки навряд чи продуцент і реципієнт володіють зовсім відмінними і незалежними системами стратегій, бо це не узгоджується із положенням про

те, що сприйняття, умовивід – це не просто пасивний аналіз, а творчий, конструктивний процес, як і процес формування ПДМ продуцентом [Булатецька 1997, с. 8]. Ми також згодні із припущенням, що стратегії відтворення ПДМ за своїм складом та кількістю в основному збігаються із стратегіями синтезу ПДМ продуцентом, основною різницею яких є їх зворотній порядок [Булатецька 1997, с. 8]. Проте, слід враховувати той факт, що комунікативна позиція СР-та є відмінною від позиції адресата (так як дві дані позиції інтерпретаторів (адресата та СР) відрізняються умовами, в яких знаходяться ці суб'єкти інтерпретації в комунікативній події), отож модель інтерпретації ПДМ (точніше – ПД АР-тів) СР-том є відмінною від моделі інтерпретації ПДМ адресатом. Комунікативно-когнітивний алгоритм інтерпретації ПДМ адресатом характеризується операціями ідентифікації (тобто, відбувається за схемою інваріантної ідентифікації). *Інваріантна інференція* – процес обробки ПДМ реципієнтом-адресатом як антропоконституентом комунікативної інтеракції, що знаходиться в межах топікального простору конверсації і, таким чином, володіє відносно однопорядковими фоновими знаннями із продуцентом. Інтерпретація ПДМ адресатом в такому випадку є найбільш наближеною до прототипного ПДМ, тобто передбачає відтворення інтерпретатором інформації, що максимально співпадає із тією, яка була у замислі відправника (звичайно, враховуючи певний відсоток відхилень, оскільки ми маємо справу не з ідеальною, а з реальною комунікативною системою, в якій комунікативний процес завжди зазнає впливу екстралінгвальних та суб'єктивних факторів [Булатецька 1997, с. 9]).

Стратегія інтерпретації предмету думки (ПД) АР-тів СР-том зазнає певних модифікацій, отримуючи свої суб'єктивні варіанти. Насамперед, відмінність полягає у тому, що СР-ту, на відміну від активних реагентів, які почергово виступають у ролі адресатів, отже й – інтерпретаторів, приходить інтерпретувати предмет думки обох співрозмовників, що значно ускладнює синтагматику його інтерпретаційних операцій.

В ході рецепції конверсації між активними реагентами та її когнітивної обробки, СР в результаті поліваріантної інтерпретації мовленнєвих ходів інтерактантів, повинен встановлювати предмет думок обох активних реагентів, які в динаміці усного вербального контакту почергово функціонують у ролі мовців (їх ПД позначені відповідно як ПДМ^X та ПДМ^Y). ПДМ^X та ПДМ^Y у процесі інтеракції виступають як взаємоузгоджені комунікативно-концептуальні сутності, оскільки мовець і адресат, знаходячись в рамках спільної інтерактивної системи та спільного топікального простору взаємодіють між собою, дотримуючись правил кооперативного співробітництва. Це дає підстави для припущення, що в процесі конверсаційної взаємодії ПДМ^X та ПДМ^Y дифузують між собою, інтегруючись у сукупний комунікативно-когнітивний продукт (позначимо його як ПД – інтегрований предмет думки), утворюючи концептуально-тематичну єдність *інваріантного* типу, яка і складає ядро топікального простору інтеракції (*інваріантного* типу означає, що дана єдність не є сумарною єдністю ПДМ^X + ПДМ^Y, а утворює інтегративне (дифузійне) ціле, яке актуалізується як дещо відмінне як від ПДМ^X так і від ПДМ^Y, проте, діюче в рамках єдиного комунікативного контексту).

Отже, слухач у процесі сприйняття розмови комунікантів намагається вивести пряме послівне відображення висловлювань мовців в єдину внутрішню репрезентацію, яка у своїй найбільш повній формі відповідає тому, що ми називаємо розумінням ПД. Даний процес навряд чи може бути описаний лише в мовних термінах, так як повинен вмщувати у собі умовиведення, зроблені СР-том на основі нелінгвістичних даних. Звідси, сама по собі дана модель не є ні синтаксичною, ні семантичною репрезентацією [Бирвиш М. 1997, с. 93], а являє собою певну концептуальну сутність, хоча для її відбудови можуть використовуватись як синтаксичні так і семантичні аспекти отриманих висловлювань.

Окрім того, модель інтерпретації ПД АР-тів СР-том отримує певні суб'єктивно-когнітивні модифікації, оскільки ідентифікація СР-том ПД АР-тів відбувається в умовах його знаходження поза рамками топікального простору інтеракції (на відміну від АР, які вступають в комунікативний контакт між собою знаючи що саме є предметом обговорення у даній конверсації). Даний фактор спричиняє неминучість варіативності при встановленні СР-том ПД АР-тів. Отже, за умов знаходження СР-та в позиції, несприятливій для здійснення процесу інтерпретаційної обробки предмету конверсації, процес інтерпретації ним ПД АР-тів відбувається по ускладненій схемі та набуває характеру поліваріантної (гіпотетичної) інтерпретації.

Поліваріантна (гіпотетична) інтерпретація ідентифікується нами як стратегія розпізнання ПД АР-тів (ПД), при якій, СР не відтворює ПД учасників конверсації, а лише створює своє бачення ПД, яке не може бути рівноб'ємним із закладеним (прототипним) ПД АР-тів. Поліваріантна інтерпретація ПД завжди обумовлює порушення його прототипності, так як при поліваріантній інтерпретації ПД втрачає свою чітку інформативну структуру, він отримує розмиті інформативні межі, в яких його структура як за рівнем узагальнення, так і за об'ємом інформації досить неоднорідна (у порівнянні із структурою інформації продуцента/ів [АР]) [Булатецька 1997, с. 9]. При поліваріантній інтерпретації можуть залишатися не актуалізованими окремі семантичні компоненти ПД АР-тів, які не вписуються у конкретні проєкції сприйняття конверсації даним реципієнтом. Даний вид інтерпретації базується на принципі гіпотетичної інтерпретації [Демьянков 1981, с. 369], який полягає у поступовому розширенні, а потім –

звуженні (деактивації) поточного набору гіпотез інтерпретатора відносно прихованої структури (тобто, пошуку ПД АР-тів). Такий набір гіпотез складається із одиничних проміжних „гіпотетичних” інтерпретацій (див. схему 1.). Серед всіх виділених гіпотетичних інтерпретацій відхиляються ті, які в конкретних обставинах, в рамках даної комунікативної схеми є найменш ймовірними, решта гіпотетичних інтерпретацій в результаті інтегрують у результативну (кінцеву) інтерпретацію, яка породжує сукупний поліваріант інтерпретованого ПД АР-тів.

Така стратегія інтерпретації характеризує комунікативно-інтерпретаційну поведінку саме СР-та як суб’єкта вербальної інтеракції, комунікативний статус якого у структурі взаємодії зумовлює його знаходження на периферії топікального поля конверсації, або навіть поза його межами, внаслідок чого фонові знання СР-та не повністю узгоджуються із фоновими знаннями активних реагентів (СР-та та активних реагентів інформаційно об’єднує спільний інформаційно-когнітивний простір, проте як існування закритого інформаційно-когнітивного простору (інформації невідомої та невивідної для СР-та) створює для СР-та інформаційну лакуну, що ускладнює обробку ним ПД). Це спонукає СР-та до гіпотетичної інтерпретації через пошук набору ймовірних гіпотез при встановленні ПД. Однак, інформаційна лакуна, яка обмежує доступ СР-та до топікального поля інтеракції активних реагентів, компенсується часовою лакуною, що є ефективною додатковою умовою на користь інтерпретативного сприйняття ПД СР-том. Таку лакуну створює рецептивна фаза (рецептивна стратегічна лінія) комунікативної поведінки СР-та, яка полягає у пролонгованому етапі спостереження СР-том за комунікативними діями активних реагентів інтеракції під час якого відбувається не лише сприйняття, але й ідентифікація СР-том комунікативного контексту і знань світу, релевантних даних інтерактивної схеми. Отже, часова лакуна надає змогу СР-ту увійти в топікальний простір взаємодії, адаптуватись до контексту, розподілити семантичні зв’язки між конкретними елементами його інформативного ядра та встановити смислову та формальну структуру топікального поля (селекціонувавши отриманий набір гіпотез) – і таким чином, глибше пізнати ПД АР-тів. Отже, в результаті накопиченого у процесі слухового сприйняття мовленнєвого матеріалу відбувається обробка мовленнєвих даних, яка результує у формування гіпотез щодо ПДМ з їх подальшим підтвердженням або відхиленням.

Проілюструвати синтагматику та напрям асоціативних зв’язків між прототипним та інтерпретованим ПД при здійсненні СР-том поліваріантної (гіпотетичної) інтерпретації можна наступним чином (Схема 1).

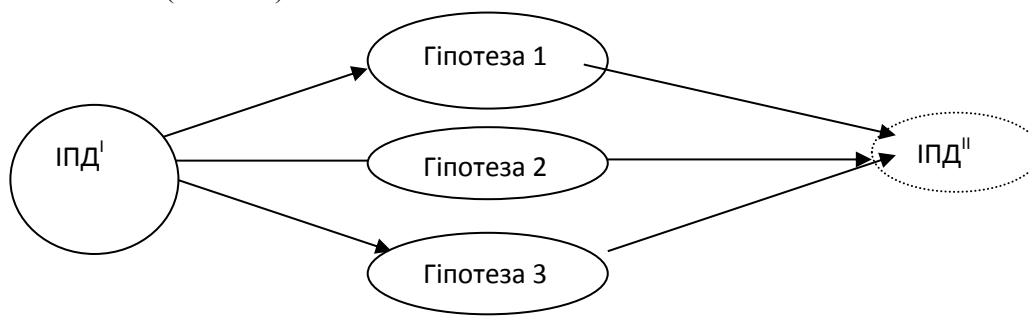

Схема 1.

$$ПД^I \neq ПД^{II} : ПД^I > ПД^{II}$$

Як видно із схеми, СР-том здійснюється смислове прогнозування ПД відповідно до отриманого в процесі рецепції конверсації активних реагентів мовленнєвого матеріалу. На цьому етапі відбувається формування СР-том гіпотетичних інтерпретацій щодо ПД АР-тів та „фільтрація”, відсіювання (деактивація) не релевантних до даного контексту гіпотез. Активованою залишається лише та гіпотеза, яка найбільш відповідає контексту.

Процес формування та верифікації гіпотетичних інтерпретацій можливий на етапі, коли СР-том накопичено достатньо мовленнєвого матеріалу для його семантичного угруповання та встановлення його комунікативно-прагматичної вагомості. Тут виникає питання, якою повинна бути ця порція накопичення та дискретного сприйняття мовленнєвого матеріалу СР-том в процесі поточної (континуальної) обробки мовленнєвих ходів активних реагентів для прийняття ним смислового рішення, тобто висунення гіпотез, щодо можливих ПД АР-тів, які є контекстуально та ситуативно обумовленими. Відмітимо, що дискретна обробка сигналу передбачає залучення спеціального механізму „накопичення”, який в процесі смислового сприйняття вербальної інтеракції комунікантів виявляється у виділенні „смислових опорних пунктів” [Зимня 1973, с. 18], тобто ключових точок розвитку топіка дискурсу, семантичних репрезентативів ПД, які є релевантними для ефективного здійснення процесу встановлення ПД.

Семантичними репрезентативами топіку виступають лексичні елементи (засоби), в яких сконцентрована основна інформація дискурсу (інформаційне ядро), що складають його тематичний стрижень. Поєднання цих засобів у свідомості реципієнта викликають у його концептуальному світі певні асоціативні зв’язки, які утворюють інформаційно-тематичну сітку, що слугуватиме своєрідним

семантичним каркасом при встановленні ПД. Концентрація семантичних репрезентативів топіку у одному висловлюванні являє собою сегмент його топікальної кульмінації.

Прослідкуємо за синтагматикою інтерпретаційних операцій по встановленню ПД при здійсненні СР-том поліваріантної (гіпотетичної) інтерпретації на прикладі: ...*Joseph Sedley would overhear the compliment – Rebecca spoke loud enough – and he did hear she called Sedley (СР) a very handsome man and (thinking in his heart that he was a very fine man) the praise (гіпотеза 1) thrilled through every fibre of his big body, and made it tingle with pleasure. Then, however, came a recoil: “Is the girl making fun of me?” (гіпотеза 2) he thought, and straightway he bounced to towards the bell, and was for retreating, as we have seen, when his father’s jokes and his mother’s entreaties caused him to pause and stay where he was. He conducted the young lady down to dinner in a dubious and agitated frame of mind. “Does she really think I am handsome?” (гіпотеза 1) thought he, “or is she only making game of me?” (гіпотеза2) [VFT]*

Як бачимо, Джозеф Седлі, який випадково підслухав розмову між двома подругами, в якій йшлося саме про нього, інтерпретує висловлювання Ребеки про те, що він (Седлі) є гарним чоловіком, виходячи із двох різних гіпотез: **гіпотеза 1** – згідно з даною гіпотезою ПД інтерпретується СР-том як висловлення мовцем похвали, тобто визнання Ребекою того, що Седлі є дійсно привабливим чоловіком; **гіпотеза 2** – згідно якої ПД інтерпретується СР-том як висловлення мовцем іронічного ставлення до Седлі та сумнів щодо визнання Ребекою його привабливості.

Отже, інтерпретація СР-том ПД АР-тів інтеракції являє собою конструктивний комунікативно-когнітивний процес, спрямований на створення у концептуальному світі СР-та ментальної моделі дискурсу, за розгортанням якого він спостерігає.

Отже, узагальнюючи викладене ми приходимо до наступних **висновків**:

1) Стратегії ідентифікації реципієнтом ПД АР-тів формують складне системне утворення, що інтегрує ряд взаємоузгоджених гомогенних стратегій та кроків;

2) Інтерпретація ПД СР-том здійснюється по схемі поліваріантної (гіпотетичної) інтерпретації та характеризується наступними особливостями:

- отримання кінцевого продукту інтерпретації (ПД^{II}) відбувається через проміжну ланку інтерпретації – встановлення низки гіпотетичних ПД^{I-3 (...)} (варіантів ПД), які в кінцевому результаті інтегруються у сукупний ПД^{II} (сукупний поліваріант ПД);

- кінцевий продукт інтерпретації (ПД^{II}) не є рівнооб’ємним із сутністю вихідного (прототипного) ПД^I відправника (ПД^I ≠ ПД^{II}: ПД^I > ПД^{II}) і виступає як сукупний варіант гіпотетичних ПД АР-тів, отже виступає поліваріантно відносно вихідного ПД.

- поліваріантна (гіпотетична) інтерпретація ПД СР-том складається з операцій побудови та верифікації гіпотетичних інтерпретацій, які вистроюються інтерпретатором (СР) по шкалі вірогідності відносно поточного комунікативного контексту з урахуванням того, реалізацію якого фрейма, скрипта або сценарію СР вбачає в даній інтеракції, а також операції інференції, які допомагають йому домислити окремі формально неекспліковані ланки дискурсу для максимально адекватного відтворення ПД.

Зважаючи на те, що процес відтворення змісту ПД вміщує не лише розпізнавально-ідентифікаційний компонент (що базується на когнітивних операціях логічного аналізу) але й продукційний компонент (в якому задіяні когнітивні операції більш складного порядку), маючи, таким чином, досить міцне суб’єктивно-конструктивне та творче підґрунтя, ми визнаємо той факт, що любі спроби відтворити модель інтерпретації ПД АР-тів, характеризуються високим ступенем схематичності та змінності.

Перспективним є подальше вивчення особливостей інтерпретації стороннім реципієнтом предмету думки мовця в контексті різноманітних соціоетнічних та соціокультурних особливостей. Науковий інтерес являє також більш глибоке дослідження соціопсихологічного та етичного змісту самого феномену підслухування та його прояву у інтерсуб’єктному лінгвокультурному просторі.

Література

Бирвиш М. Насколько линейно упорядоченной является языковая обработка? / Манфред Бирвиш // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. XXIII : Когнитивные аспекты языка / [сост. и вступ. ст. В.В. Петрова и В.И. Герасимова]. – М. : Прогресс, 1988. – С. 93–153. Булатецька Л.І. Інтерпретація предмета думки мовця та умови її комунікативної синтагматики / Л.І. Булатецька // Науковий Вісник ВДУ : романо-германська філологія. – 1997. – № 5. – С. 8–10. Дейк Т.А. Ван, Кинч В. Стратегии понимания связного текста / Т.А. ван Дейк, В.Кинч // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. XXIII : Когнитивные аспекты языка / [сост. и вступ. ст. В.В. Петрова и В.И. Герасимова]. – М. : Прогресс, 1988. – С.153–211. Демьянков В.З. Прагматические основы интерпретации высказывания / В.З.Демьянков // Известия АН СССР : серия литературы и языка. – 1981. – Т. 40.– № 4. – С. 368–377. Зимняя И.А. Психология слушания и говорения : : автореф. дис. на соискание ученой степени док. психол. наук : спец. 19.00.01.”Общая психология, психология личности, история психологии” / И.А. Зимняя. – М., 1973. – 31с.

Список джерел ілюстративного матеріалу

VFT: Thackeray W.M.Vanity Fair. E-text, Treasures of World Literature 2001– [Deluxe Edition] CD-ROM.